

Malmö, Sverige, 17 december 2013

Kompletterande anmälan till ärende CHAP(2011)00579

Till Niels Helweg-Larsen / EC-DG environment,

Vi önskar komplettera vår anmälan till Kommissionen (ärende CHAP(2011)00579) och samtidigt be er att skynda på ärendehantering. Vi har nu väntat på svar från er i 2 år och 10 månader.

Snart kommer den svenska regeringen att fatta beslut om en ny nationell transportplan som liksom den förra inte har miljöbedömts (Strategisk Environmental Assessment) enligt svensk lag eller EG direktiv 2001/42/EG. Den nya transportplanen omfattar perioden 2014-2025 och har en budget på 522 miljarder svenska kronor (plus ytterligare miljarder via bl.a. trängselskatter och avgifter). Miljöbedömningen av denna plan strider liksom miljöbedömningen av den förra planen (2012-2021) mot grundläggande bestämmelser i svensk lagstiftning och EG direktiv 2001/42/EG om bedömning av vissa planer och programs miljöpåverkan.

Vi är inte ensamma om att anse att miljöbedömningen av den nu föreslagna planen strider mot gällande lagstiftning. Naturvårdsverket (Swedish Environmental Protection Agency) som är den centrala myndighet i Sverige som ansvarar för vägledning av andra svenska myndigheter och kommuner avseende tillämpningen av miljöbedömning (Strategisk Environmental Assessment), har i ett yttrande skrivit att den miljöbedömning som Trafikverket genomfört av förslaget till nationell transportplan på två grundläggande punkter inte uppfyller kraven på en miljöbedömning enligt svensk lagstiftning (6 kap. miljöbalken och förordning 1998:905 om miljökonsekvensbeskrivningar) eller EG direktiv 2001/42 (Bilaga 1 Naturvårdsverkets yttrande).

Naturvårdsverket skriver i sitt yttrande att Trafikverket inte har identifierat, beskrivit och bedömt den ”betydande miljöpåverkan” planens genomförande kan antas medföra och inte heller har Trafikverket identifierat, beskrivit och bedömt ”rimliga alternativ”. Frågan om att komplettera planförslaget med rimliga alternativ aktualiserades i Sveriges riksdag den 13 december 2013 genom en debatt mellan trafikuskottets ordförande Anders Ygeman (socialdemokrat) och infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd (moderat). Av ministerns svar att döma finns det inga planer från regeringen att rätta till de brister i miljöbedömningen som bl.a. Naturvårdsverket pekat på (Bilaga 2 utskrift från riksdagsdebatt).

EG direktivet 2001/42/EG implementerades i svensk lag 21 juli 2004 (6 kap. miljöbalken). I Sverige saknas en kontroll av om EG-direktivet efterlevs. Det är t.ex. den myndighet eller kommun som upprättar planen och miljökonsekvensbeskrivningen som själv bedömer och beslutar om miljökonsekvensbeskrivningen är av tillräcklig kvalitet. I proposition 2003/04:116, som föregick införandet av bestämmelserna om miljöbedömning i miljöbalken, skriver Regeringen att ”Myndigheter och kommuner förutsätts lojalt tillämpa lagarna. Detta tillsammans med den centrala tillsynsmyndighetens roll och den öppna processen som möjliggör insyn är tillräckligt för att uppfylla direktivets krav på kvalitetskontroll.” (prop. 2003/04:116 s. 41). Som framgår av ovanstående och vår tidigare anmälan följer varken Trafikverket (Vägverket och Banverket när det gäller den förra planen) eller Regeringen (som fastställer planen) de mest grundläggande bestämmelserna avseende miljöbedömning. Enligt Naturvårdsverket är det relativt vanligt förekommande att svenska kommuner

och myndigheter inte följer grundläggande bestämmelser avseende miljöbedömning. Det gäller således inte bara de här två exemplen.

I Sverige är också möjligheterna att anmäla myndigheter som inte följer lagen om miljöbedömningar av planer och program begränsade. Det visar bl.a. vår ansökan om rättsprövning till Regeringsrätten (numera Högsta förvaltningsdomstolen) som avslogs på formella grunder den 20 december 2010.

Jag är tacksam om jag kan få en pdf via e-post (inskannad) på både vår första anmälan och denna komplettering med datumstämpel som anger när kommissionen mottog våra handlingar.

Slutligen anser vi inte att det är rimligt att handläggningen av vår anmälan till Kommissionen har tagit så här lång tid. Vart kan vi vända oss för att klaga på den långsamma hanteringen?

Med vänlig hälsning

Pieterella Cijvat
Jordens Vänner

OBS Notera att min epostadress har ändrats, till ellie.cijvat@jordensvanner.se. Även organisationen har bytt namn, från Miljöförbundet Jordens Vänner till Jordens Vänner.